

Kontra Ferenc

A FIÚ NEVE

A neoncsövek hullámzó fényétől szédülni lehetett. Az elavult áramfejlesztő ingadozó teljesítményt nyújtott. Az ablakokon a széles barna szigszalagok ikszei a betegeket védtek a szilánkok becsapódásától. Alig akadt lakás a városban, ahol az első napok ablaktörési rátája alapján ne kerítették volna a lakók valamilyen színes ragasztószalagot. Mintha csak Christo, a térművész rendezte volna el így, hogy a város mint a művészet tárgya az ikszek tarkaságával megfogalmazza saját látványmetaforáját a célkeresztek által.

A lány egy kórházi ágyon fetrengett a neoncsövek elhalványuló fényében. Emlékezetkiesésekkel, egy igazi hajsza után. Mintha végig üldözték volna őket. Úgy indultak el, hogy már sötétedett, ott állt a ház fenn a Zangyalon, egy sziklás kiszögellésen, mint a E. A. Poe Usher-háza, és nem lehetett tudni, mikor süllyed el, nyeli el a folyóvölgy. Megjelentek a repülők, megszokták már, szinte óramű pontossággal érkeztek, mint a menetrend szerinti járatok, ott tettek egy kanyart a ház fölött. Ezután már nem indultak autók a hegyről a város felé, a hidak felé. Mert nem lehetett senki biztos benne, hogy melyik lesz az utolsó pillanat, amikor éppen azt a hidat bombázzák, amelyiken áthaladnának, és a hidak fogyatkozásával sötétben maximális sebesség mellett is orosz rulett lett az átkelés.

Napok óta tartott a feszültség, mi lesz, ha nem tudnak átmenni. Már régen át kellett volna költözniük a túlsó partra. Vészhelyzetben mindig a túlsó part a biztonságosabb.

A fiú nem félt, állt karba font kézzel, és nézte a felvillanó fényeket, az elsikló tükröződésekkel a vízen, a csobbanásokat, és ciccegett a pazarlás láttán.

– Ennyire pontatlanul céloznak? Nem jár legalább egy-egy mínusz a pilótáknak a kartonjukon, amikor lehúzzák a kimenőkártyát munkaidő végén a bázison? Azért a pazarlásért levonás járna, amennyit csak úgy a folyóba szórnak, a szarháziak, bezzeg nem jönnek majd vissza, hogy eltakarítsák maguk után, hanem itt hagyják nekünk, hogy a sugárszennyezés csak fertőzze tovább a város teljes vízhálózatát. A bátor pilóták, baszom az anyjukat, öt találatból se bírták szétlőni a vasúti hidat. Szeretném látni az arcukat a tévében, ahogyan ők a terroristák képét mutogatják!

– Ne dühöngj rajta, csak téged fognak megvetni, ha káromkods, és nem értetted meg a katonai diplomácia érvényességének filozófiai összetettségét: értünk teszik! – simította végig a fiú izmos hátát a lány.

– Ezt a jövőnkkel teszik.

– Emelkedj végre felül, a tűzijátéknak mára vége – húzta befelé a lány, mert nem bírta nézni, ahogy a fiú bámulja ezt az irracionális katasztrófafilmét. – Ha újra lesz áram, megnézzük Griffith Intolerance című filmjét, az megnyugtat.

– Nem, nem tudok felülemelkedni, amikor szó szerint földhöz ragadt, üvöltő, földön fetregő embereket húzunk ki a sárból, mert kicsapta őket a szobájukból a légnyomás,

és most a fövénybe ragadtak a saját kredencükkel együtt. A magatehetetlen sérülteket pedig simán elviszi a víz.

De mégis indulni kellett. A lány fejében felpörgött a film. Apa és fia ültek elől. És egy pillanatra sem vetődött fel, hogy talán valamelyikük otthon maradhatna. A lány már rendszeres időközönként görcsölt, sírt.

– Kapcsold le a fényszórót!

– Ésvaksötétben hajtsak le a szerpentes úton? Aszakadékszelére sodródnánk. Majd pont engem találnak el ezek a balfaszok, akiknek ez a néhány célpont is hónapokba telik.

A fiú nyomta a gázt a vaksötét erdőben a meredek lejtőkön lefelé. Mintha óriások üldözték volna őket. A lány, ha kinézett is a szélvédőn, akkor is csak hátrafelé nézett, és bukdácsolva követte őket a repülő, mint Hitchcock Észak–Északnyugat című filmjében.

Egy lopakodó üldözte őket.

Olyan ismeretlen volt az út, mintha ködben jártak volna. A kocsi letért az erdei útra, eltakarták a fák. A repülő közeledett, és a morajlása a kocsi motorzúgásnál is hangosabban szólt. Hirtelen robbanás hallatszott, kilőtte a hegyen a tévétornyot, hosszú perceken át szikrázott a Zangyal felett, mint valami szokatlan, művészien komponált görögtűz, mögöttük az égre csaptak a lángok, és a lombokon vörös fények pásztáztak végig, ettől olyanok lettek a fák, mintha égett volna az egész hegyoldal. Mintha belevakultak volna megint az éjszaka sötétjébe, csak az autó fénye csapódott a sziklafalnak, az újabb kanyarnak. Csend lett. Széthajigálták a gépek a napi adagot.

Voltak az útnak olyan szakaszai, melyek teljesen kiestek a lány emlékezetéből, nem tudta, hogyan indultak el, sokáig nem is mert kinézni az ablakon, nem akarta látni, hogyan zuhannak a folyóba, vagy éppen túljutnak-e rajta. A fiú leengedte az ablakot, hogy friss levegő jöjjön az utastérbe. Edvard Munch sikolya koncentrikus köröket rajzolt a híd fölé, aztán vitte tovább a folyó a sötétségben. A lány hangja egyre riasztóbban visszhangzott.

Ahogy partot értek, akkor robbant, és az autó megemelkedett a vakító fényben, mint egy felszállásra készülő ufó, majd orral érkezett a kocsi a járdára, fékezett, aztán visszatalatott az útra. Felrobbant mögöttük a negyedik találattól a híd. Villogó piros fénnel szirénázott hozzájuk a mentőautó, néhány perc múlva már a kórházban lökődött tovább egy kórházi ágyon, még éppen időben.

A lány fejét ütés érte, végeérhetetlenül hosszú snittben lepedőket hajtogattak körülötte egy gyengén megvilágított teremben, mintha Bergman Perszóna című filmjébe került volna, minden fekete-fehérben játszódott körülötte.

Mély álomba merült.

Álmában a teraszon teregetett, szétfeszítette a szárítók ikszlábait. Az alsónemüket, különösen a férfi alsónadrágokat, sosem tévesztette volna össze, külön sorba rakta a fiú alsóit, külön az apjáét.

Az apa banktisztviselő volt, rendszerint ő főzte a vacsorát, két éve vált el a feleségétől. A fia orvosira járt, most persze beosztották a sürgősségre.

Közben mindhármuknak a szülés járt a fejében.

Nem kérdezték meg, pedig annyiszor futott zátonyra a beszélgetés emiatt, mert senki nem akarta megkérdezni, talán a választól féltek, a lány pedig élvezte is, hogy egyedül csak ő lehet a titok birtokában.

A lány a fiú ajtaja előtt állt, kezében egy bögre kávéval. Kopogni akart, de nem volt rá szükség, mert éppen kinyílt, mintha véletlen lett volna.

– Miért alszik itt mindenki külön szobában?

A fiú elsápadt.

– Mert másként kényelmetlen lenne.

– Vagy inkább kellemetlen?

A fiú vacsora után általában a szobájába ment tanulni.

A lány leginkább régimódi romantikus regényeket olvasott a teraszon, egy pillangó-mintás porcelánbögréből zsályateát kortyolgatva, hogy amikor felnéz, mindig a folyót lássa, mindig másmilyen színben, amilyent éppen a felhőjáték vagy a hegy sötétkék árnyéka kiad. A zsályát maga szedte a ház körül, és felkötötte őket szárítani sorban, kisebb csokrocskákban a terasztető alá, ahol nem áznak el, és a szél szárítja őket, nem a nap. Ahogy egyre jobban látszott rajta, hogy terhes, egyre magányosabbnak érezte magát.

A német juhászt Babérnak hívták, mindenüvé követte, ha sétált az erdőben, néha megkergetett egy nyulat, de aztán gyorsan visszafutott hozzá. A férfiak parancsoltak rá, hogy a lányra kell vigyáznia, és ezt olyan komolyan vette, mint egy igazi testőr. Nem is kellett szólnia, kitalálta gondolatait, ha pihentek egy farönkön, a fejét a lány lábára hajtotta.

A kórházi ágyon ott feküdt mellette. Úgy érezte, hogy a testével melegíti, mert vacog. A kezével nyúlt a lába felé, ahol lenni szokott, de valami másba ütközött. Kinyitotta a szemét. Nem a kutya volt. Kábán, homályosan látta, hogy a nővér ül mellette, egy tűvel próbált eret találni a karján, és a lány éppen a tű felé nyúlt, hogy ne szúrja meg.

– Rosszat álmodtál?

– Nem is álom volt, hanem a múltam egy elporladt darabja. Nem akarom, hogy azt belém szúrja!

– Pedig muszáj lesz!

Talán nyugtatót kapott.

– Olyan is van, hogy az ember nem emlékszik semmire? Talán fél napra vagy órákra? – kérdezte másnap reggel a lány.

– Olyan is van, hogy később emlékezni fog, nem lehet tudni – méregette gondterhelten az orvost.

– Meddig maradok itt?

– Holnapig döntse el, mi legyen a gyerekekkel, mert legfeljebb két napig tudunk ágyat biztosítani.

A zuhanás visszarepítette az időben, amikor még fiatalabb volt, szinte még kamasz, és közben mintha éveket öregedett volna, éles vágásokban jöttek elő rövidebb-hosszabb jelenetek, olyanok is, melyekről azt gondolta, hogy már elfelejtette. Néha több különböző szögből látta, mi hogyan történt. Vagy csak elképzelte, milyen lehetett felülről. Meg is ijedt ettől, hogy folyton kívülről látja önmagát.

– Előbb a mai adag tananyag, dupla kávé jöhet, kikérdezel a holnapi vizsga előtt, aztán szabad gyerekesnek lenni – mondta a fiú.

– Otthon sosem kérdeznek már semmit. Mintha sejténék, hogy úgysem mesélek el úgy mindent, mint régen, ettől nem szeretnek kevésbé, csak elengedtek – mondta a lány.

Soha nem vetkőztek le, eleinte csak eljátszották a szeretkezést, teljesen felöltözve próbálkoztak, legközelebb a lány vetette le a bugyiját, játékosak és óvatosak voltak, aztán

a fiú is levetkőzött, legtöbbször a lány feszes hasán spriccelt végig, és a lány szurkolt neki, hogy ez lesz a rekord, az álláig fröccsent.

De a lány nem érte be ennyivel, merész és furfangos lett, „szemérmetlen akarok lenni”, azt találta ki, hogy feküdjenek a szőnyegre a kandalló elé, akkor nem fázhatnak, ráadásul feledhetetlen marad, újságpapírral és néhány fahasábbal gyújtottak be.

Pattogtak az enyves fenyőgallyak. Ledobáltak magukról minden ruhát, a lány közben egyfolytában kacarászott, titokzatos erővel a fiú egyre beljebb hatolt, és ezúttal a lány irányította, úgy bánt a fiú testével, mint egy bábuval, a fiú pedig hagyta, hogy a lány megmarkolja, és egyre mélyebben vezesse be, ahogyan ő akarja, és a lány nem kímélte, szoroson megragadta, és váratlanul úgy rántotta magába, mintha kést döfött volna magába. A lány sikoltott, a fiú megállt, lelkiismeretesen visszakozott volna, de a lány nem engedte; ez most az én napom, lihegett, kipirult a vágytól, a kihívástól, hogy úgy sikerüljön, ahogyan ő akarja, mert korábban sosem sikerült, ahogyan a fiú akarta, most összekulcsolta lábát a fiú hátán, és újra meg újra tövig magába húzta, könny és takony csorgott az arcán, de ezt az élvezetet végigharcolta, közben összeszorított ajkakkal csókolóztak, a foguk is sűrűn összekoccant; a lány érezte, ahogy szétömlenek benne a forróság löketei, ott, azon a helyen, ahol addig sohasem érzett semmit, és sírt és nevetett, a fiú testén végigfutottak a gyönyör utolsó, befolyásolhatatlan hullámai, izzadtan csapódott a lány melléhez, kapkodta a levegőt, majd kisiklott a lány öleléséből, és szokatlan józansággal térítette észhez a veszély, hogy mi történt.

Mondta a lánynak, hogy azonnal mosakodjon meg, a fürdőszobában talál egy erős szájvizet, spermaölő hatása van, jómaga pedig nekiállt, hogy mentse a szőnyeget, kiöntötte a vázából a vizet, a rózsákat pedig a tűzbe dobta, fogta az alsónadrágját, és azzal kezdte súrolni a bézs szőnyeget, hogy a vér ne szivárogjon bele. Mindketten véresek voltak.

Ebben a pillanatban nyílt ki lent a bejárati ajtó, a léptek feléjük közeledtek. A lány a szőnyegen ült, még szivárgott belőle a véres ondófolyam, a bugyiját próbálta felhúzni, de minden túl szűknek bizonyult, és nedvesen nehezebben ment, mellét gyömöszölte éppen a pólójába, a fiú gyorsan magára rántotta a nadrágját, aztán a pulóverét is, hogy eltakarjon vele néhány sötét foltot a slicce körül. Ekkor nyílt ki az ajtó, és a látvány önmagáért beszélt.

– Van valami demoralizáló abban, ha néznünk kell, hogy bolondítja meg egymást egyre jobban két ember, különösen, ha harmadik személy nincs jelen a tett színhelyén – mondta a fiú apja hosszan tagolva, végignézve a jeleneten, mint valami reneszánsz festményen.

– Ez nem egy apa-fia program! Kimennél végre?

Talán akkor történt meg, mindjárt az első adandó alkalommal, gondolta végig a lány, az a pillanat talán a fogamzás pillanata volt.

Az évszakokkal elfogyott a sült gesztenye, hó hullt a cédrusra, elnyíltak a ház tövében a krókuszok, és visszatértek lassan a költöző madarak.

Az orvos megpróbált nagyon érhető lenni, mert a lány hol álomba, hol eszméletlenségbe süllyedt. Felriadt a szirénaszóra.

– Nem arról van szó, hogy a szülést talán egy robbantás váltotta ki. Megindulhatott magától is. Az a baj, hogy az utóbbi hetekben túl közel élt a nukleáris bombák robbanásához, ami a magzatnál nagy valószínűséggel fejlődési rendellenességeket okozott.

Itt nem ez az első ilyen eset. Azt kell meggondolnia, hogy az újszülöttet esetleg a mi gondjainkra bízza, szabad akaratából mond le róla, ez lenne az ésszerű megoldás. Még nem is házasodtak össze, még gondolkodhat a jövőjéről, még nagyon fiatal. Az intenzív osztályon fekszik, ide nem engedünk be senkit. Érti? Még a fiú apját se! Ami megkönnyíti, hogy egyedül döntsön. De erre még legfeljebb egy nap áll a rendelkezésére. Nem tudom, mit hoz a holnap. Azt sem tudhatom, mit tesz az ügyeletes holnap, és mit tesz, ha döntéshelyzetbe kerül. Egyikünknek a szava sem szentírás, mi is katonai parancsokat kapunk, ami olykor az orvosi etikát is felülírja. Csak el akartam mondani gyorsan a legfontosabbakat, hogy mire számíthat. Amíg látom, hogy tiszta a tudata és rám tud figyelni, addig beszélek magához. Jelentkeztek a szülei, hogy elviszik innen. Nyomatékosan kértek rá, hogy ne engedjem vissza a Zangyalra, abban a házban semmilyen szempontból sincs biztonságban. A gyerek apja nem tartózkodhat itt a kórházban, mert veszélyzóna. Alattunk, a sürgősségi alagútjába páncélozott járműveket rejtettek. Legyen tisztában vele, hogy ez a hely löporos hordó. A szülei egy távoli faluba vinnék, ott kiheverné a gyerek elvesztésének traumáját is. Gondolkodjon logikusan. Oda még a robbanások sem hallatszanak el, a közelben sincsen potenciális célpont. Aki csak teheti, ilyen helyen vészeli át a bombázásokat, nem tudjuk, meddig tart. Hiszen ismeri a falut, ahova vinnék, szerintem fogadja meg a tanácsukat.

A lány közben úgy érezte, mintha álmodott volna, csak pillanatokra, vagy órákra szenderült el. Rendszeresen bejött a szülész, miközben ő egyfolytában olyasmit álmodott, mintha egy regényben élne, kijárna a folyóra néző teraszra, körbefordulna, és már a hegyet nézné, melynek csúcsát befonják a fenyők mélyzöld bársonnyal.

– Csak kettőtökre tartozik – ez a mély értelmű kijelentés visszhangzott a fejében, holott ez nem is volt igaz. Mert neki kellett egyedül nagyon gyorsan döntenie.

Mintha álmodta volna az elmúlt hónapokat, nem akart hazamenni, nem akart sehova se menni, csak ott élni, mint valami édenkertben, ahol mindenki csak az ő kedvét keresi. Bármilyen szeszélyes volt is, mindenért szerették. Nem kellett érte semmit tennie. De most néhány óra alatt változott meg körülötte minden. Megkomolyodott. A szülés kijózanította. Csak az ő döntése lesz. És aztán vége.

Olyan volt, mint a kínvallatás, mint akit a fogdában legmélyebb álmából kirángatnak a piccsről, hogy vallja be bűnét. Nem szabályos időközönként robbantak a bombák, hanem váratlanul, közelebből és távolabbról hallatszottak, éppen csak annyira, hogy sose aludja ki magát az ember; ettől mintha mindenki kómában lézengett volna, ingerületen, vörös szemekkel, tompán, fásultan görnyedtek az ápolók a hordágyakkal, mintha kívánnák közben, jöjjön az a bomba, a szédüléssel együtt, mert folyton mozgott a föld, nem csak éjszaka, lengtek a bútorok a hangrobbanásokra déli napsütésben is, mint a metronóm, kisebb-nagyobb ingajárással, éppen csak annyira, hogy az ember akkor is dülöngéljen, ha valójában minden mozdulatlan körülötte.

A kórház udvarát mintha hó lepte volna el: a nyitott ablakokon át a légnyomás kiszíptantotta a kórtermek fehér lepleit, olyan látványt nyújtott a fehérség, mint a mágikus realizmus megvalósult látomása.

Gyomrában a turbulencia hullámaint érezte. A lány meg volt győződve róla, az ágy is megfordul vele, ilyenkor hányt, mint a tengeri betegek, emésztetlenül, sárgán szakadt ki belőle a rizs. Egy egész regény szakadozott körülötte, magányában egy jegyzetömbbe

írt, fogalma sem volt, mi lesz belőle, mert amikor lejegyzett valamit, ki is tépte. Egy ilyen összegyűrt papírt szorongatott a kezében. Belezuhan a jelen klórszagú sivárságába, és felismerte már az orvost, aki folyton felébresztette, és azt is látta rajta, hogy nyúzott, borostás, és véresek a szemei a kialvatlanságtól. Felemelte lassan a lány kezét és kivette a kezéből a papírgolyót. Leült az ágya szélére. Széthajtogatta, és kisimította a térdén, félhangosan olvasta, hogy lehetőleg a többiek ne hallják:

különös gyümölcsöt teremnek az ágak, egyformán csüngnek, kitéve a szélnek, az avar alatt gyúlik a fájdalom, a gyökerek vérben áznak fenn a Zangyalon

– Szörnyű ez a vers.

– Nem vagyok én költő, hogy verset írjak. – Az arca összerándult, mint akin erőt vett az undor. Nem durcás elfordulás volt ez, hanem tiltakozás. – Mintha csak úgy lemészároltak volna, minden ok nélkül.

– Nem vagyok én hentes. – Az orvos eltette a gyűrött papírt, mint valami ereklyét. Nem tudott mit mondani hirtelen. Toporgott egy darabig, aztán visszaült az ágy szélére. – Mit gondol, itt a szülészetén csak gyerekek jönnek a világra? Most amputáltam egy férfi lábát. Behozták az utcáról. Éppen erre biciklizett a szerencsétlen. Egy fémgerenda találta el a robbanásakor. De a sugárzásba fog belehalni. Holnap nem jövök be. Töltsük ki ezt az adatlapot, kérem, nem akarom, hogy aztán kísértsen, mint ez a különös vers, amit elmondott nekem; nyugodtan akarok aludni. Lehet még gyereke. Szülhet egy egészségeset. Ahhoz azonban életben kell maradnia.

Semmi sem biztos, hiszen őt is sugárzás érte, a legrosszabbkor, a legrosszabb helyen, nem akarja elrontani az emlékét is annak, ami volt, nem akar teher lenni mások nyakán, de ő maga sincs felkészülve rá, hogy vállalja ezt a kapcsolatot, az álom ott maradt a túlsó parton, híd pedig nincs már, amin átkelhetne; megpróbálja összeszedni magát, nem akar összevissza beszélni, csak hát nincs itt senki, akit szeretett, se család, se pszichológus – tehát legyen úgy, ahogyan most ébren és tiszta fejjel elhatározta.

A lány bólogatott, hogy most már ő is átgondolta.

– Kitöltöm az adatlapot, adja meg az összes adatot, ki tudja, mi lesz magával, a gyerekekkel, minden adat fontos lehet. Igen, adhat nevet az újszülöttnak akkor is, ha nem akarja megtartani, mi nem adjuk ki senkinek az apa nevét sem, nem adhatja tovább innen senki, csak a kórházi nyilvántartásban lesz meg, ebben a káoszban különösen fontos, hogy legalább mi el tudjunk számolni mindenkivel. Maga viszont azt is mondhatja, hogy a csecsemő meghalt. Bennünket titoktartás kötelez. Még az is titok marad, hogy maga hova és mikor távozott a kórházból. Mi lesz a kisfiú neve?